

Dr. Emil Holas,
Mozartova 10,
772 00 Olomouc

V Olomouci, dne 8. října 1976.

Vážený pán
Prof. Dr. Vlad. Tardy,
Cukrovarnická 34,
160 00 Praha 6 - Bubeneč

Vážený pane profesore,

nebuďte, prosím, překvapen, že se zase a nečekaně ozývám. Po návratu z Bystřice jsem našel v poště Váš krátký, ale velmi milý dopis, a tak mi to stále nedá, abych na něj nereagoval. Před časem jsem se dověděl od Dr. Dohnala, s nímž jsem stále ve styku /od dob v koleji přes koncentrák a později/, že jste zanechal jakékoli práce jako by neměla smyslu. Už tenkrát jsem Vám chtěl napsat, ale stále jsem váhal. Z Vašeho dopisu jsem se dověděl, že máte potíže se zrakem. Na Vašem rukopise však nevidím ani stopy po tom, že by Vám zrak dělal potíže. A kromě toho - slabost zraku Vám nemůže znemožňovat práci. Nechci uvádět příklady z historie /Bach, který své umění fugy už jen diktoval jako slepec/, tak daleko netřeba chodit. Jistě si vzpomínáte na Fr. Kozla z bývalé ped. fakulty v Praze, nyní v Ústí n/L. Ten už aspoň 20 let má tak slabý zrak, že nyní čte jen tak, že muž žena předčítá a on jen poslouchá. A přesto chodí bez brýlí, protože speciální brýle-dalekohled na ulici nosit nemůže, protože celý obraz se tím dostává do pohybu. A nakonec se mnou to také zdaleka není také tak dobré, jak se zdá. Během tří let 2x ictus s následující oboustrannou hemiparézou má za následek, že rukou si už vůbec netroufám psát a i na stroji to jde mnohem pomaleji, řeč je znatelně narušena. Ale přesto, že za pár měsíců odcházím do důchodu, nechci přestat pracovat, právě naopak v důchodu se chci dát do své nejvážnější práce, pokud to zdraví dovolí. Dnes mám v šuplíku dva velké rukopisy, ono nešťastné Pojmové myšlení /700 str./ a Úvod do obecné psychologie /600 str./. Před odchodem do důchodu musím nějak dokončit práci o čtení /asi na 200 str./ a pak se konečně budu věnovat své dávné lásce, která by měla ráz jakéhosi psychologicko-sociologického a filosofického traktátu o osudu člověka vůbec. Nijak mi nevaadí, že to vše zůstane na delší dobu uzavřeno jako literární pozůstalost. Jestliže rukopis nevydrží několik let zdržení, pak ho netřeba litovat, zřejmě za moc nestál. Uvedené rukopisy dosud svou hodnotu neztratily. Pojmové myšlení /pův. Zobecnování/ jsem po vrácení rukopisu ~~těsně po vrácení rukopisu~~ z Akademie těsně před vypršením smlouvy v r. 72 zcela přepracoval, takže až na úvodní historickou část je to práce zcela nová.

A o Vás jsem stále čekal, jak pokračuje Vaše práce o osobnosti. Jen ty fragmenty, které jsem měl možnost poznat, byly velmi vážné, takže jsem na celek čekal jako na práci svým způsobem objevnou. Bylo by velmi nespravedlivé vůči vlastní práci, kdybyste ji nehodlal dokončit. Jsem toho názoru, že čím více vážných prací zůstane nějakou dobu ležet, je to sám o sobě velmi výmluvný a závažný fakt, který může mít svou nemalou historickou hodnotu nejen z hlediska psychologie. Kdybych mohl nějak zapůsobit, velmi bych Vás prosil, abyste tuto svou práci hleděl dokončit. To rozhodně neříkám jen za sebe, má ^{to} jistě obecnější platnost nejen psychologickou. Snad nebudete tato moje slova

chápat nesprávně, jsou míněna velmi upřímně. Za sebe musím říci, že kdybych musel přestat pracovat /jako důsledek zdravotního stavu/, byl by to^asi velmi rychlý můj celkový konec.

Poslední dobu mě velmi zneklidnily poslední práce prof. Kahudy. Jeho poslední dva články /Čas. lék. čes. č. 22 a 23, před tím z r. 75 č. 1/ působily na mne tak, že jsem zůstal přímo vyjeven. Jsem s ním také v písemném styku. Vám jako původnímu fyzikovi a matematikovi by byly zřejmě podstatně bližší, snad byste mohl i mně pomoci lépe jim porozumět, protože ony fyzikální pojmy jsou mi velmi málo srozumitelné. Kromě toho myslím, že je-li to vše korektní, má to velmi obecnou platnost, takže konečné závěry přímo ohromují a fascinují svou epochálností. Kromě toho by Vám mohly^{byť} značně blízké, protože pokud vím, jednou dobou jste se také částečně zabýval parapsychologií /dnes psychotronikou/. A navíc, i tyto práce jsou snad určitým způsobem blízké problematice osobností.

Vážený pane profesore, nečekám, že budete na tento můj dopis odpovídat. Já jsem chtěl jen reagovat na Váš milý dopis a vyjádřit své stanovisko k některým otázkám obecného charakteru. Snad mi proto nebudete zazlívat, že jsem Vás zdržel tímto svým dopisem, záměr byl velmi poctivý.

Končím tedy s upřímnými pozdravy a s přáním všeho dobrého do dalších let a další práce, která může mít veliký význam nejen pro nás, nýbrž pro člověka vůbec. Opakuji tedy své upřímné pozdravy a zůstávám

Váš

Emil Holas.